

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 28-4-2021
Αριθμ. Πρωτ.: 455/89804

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Στήριξη του εισοδήματος των παραγωγών βρώσιμης ελιάς του Δήμου Νότιου Πηλίου της Περιφερειακής Ενότητας Μαγνησίας που επλήγησαν από τα περιοριστικά μέτρα αποτροπής εξάπλωσης του κορωνοϊού και από το καιρικό φαινόμενο “ΜΗΔΕΙΑ”»

ΣΧΕΤ:
1.Η ΠΑΒ 2117/24-3-2021
2.Η ΠΑΒ 2119/24-3-2021
3.Η ΠΑΒ 2120/24-3-2021
4.Η ΠΑΒ 2139/24-3-2021

Απαντώντας στις παραπάνω Αναφορές που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Α. Μεικόπουλος, Α. Λιούπης, Κ. Μαραβέγιας** και **Α. Παπανάτσιου**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής

Είναι γεγονός ότι, καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας παρατηρείται συνεχόμενη πίεση στις τιμές παραγωγού τόσο των ζωικών (γάλα-κρέας) όσο και των αγροτικών (κηπευτικά, εσπεριδοειδή, δενδρώδεις καλλιέργειες κ.ά.) προϊόντων, που οφείλεται στον περιορισμό της διάθεσης αυτών και των προϊόντων τους στην αγορά λόγω μειωμένης ζήτησης (κλειστή εστίαση, εισαγωγές σε πολύ χαμηλές τιμές, μειωμένες εξαγωγές, αποδυναμωμένος τουρισμός, απαγόρευση μαζικών συναθροίσεων π.χ. εμποροπανηγυρεις, γάμοι κ.ά.).

Ζητήματα που πλήττουν την ανάπτυξη του αγροκτηνοτροφικού κλάδου, ως απόρροια της υγειονομικής κρίσης στον πρωτογενή τομέα, όπως είναι το ζήτημα των αδιάθετων προϊόντων και της τιμής αυτών, παρακολουθούνται στενά από τους φορείς του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προκειμένου να παρεμβαίνουν αναλόγως.

Ωστόσο, η τιμή παραγωγού των κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως είναι το κρέας και το γάλα, πρέπει να γίνει κατανοητό ότι τόσο στην ελληνική όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά, διαμορφώνεται ελεύθερα με βάση την προσφορά και τη ζήτηση και δεν υπάρχει δυνατότητα κρατικής παρέμβασης στον καθορισμό της.

Επίσης, η διάθεση των προϊόντων των παραγωγών, όπως είναι το λάδι, οι βρώσιμες ελιές, τα εσπεριδοειδή, τα οπωροκηπευτικά, γίνεται στην ελεύθερη αγορά μεταξύ συμφωνιών παραγωγών και έμπορων.

Σε κάθε περίπτωση, για τα θέματα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων, καθώς και για τα θέματα των τιμών των προϊόντων και της διάθεσης αυτών, απαιτείται η ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης όλων των παραγωγών του

αγροτοκτηνοτροφικού τομέα μέσω της δραστηριοποίησής τους σε συλλογικές δομές για τη συλλογική διαπραγμάτευση των τιμών των προϊόντων τους και της προώθησης αυτών.

Η δραστηριοποίηση των παραγωγών του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα μέσα από τις συλλογικές δομές (Ομάδες Παραγωγών, Οργανώσεις Παραγωγών, Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Διεπαγγελματικές Οργανώσεις), σύμφωνα με το ισχύον ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο, κρίνεται απαραίτητη, καθώς με τη συγκρότηση ισχυρών συλλογικών δομών και τη σωστή λειτουργία τους επιτυγχάνουν αποτελεσματικότερη διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής, μεγέθυνση εκμεταλλεύσεων, μείωση κόστους εισροών, αποτελεσματικότερη πρόσβαση στις αγορές, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας των προϊόντων, αυξημένη διαπραγματευτική ισχύ έναντι των μεσαζόντων και των προμηθευτών και αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, συμβάλλοντας στη δημιουργία οικονομικών κλίμακας.

Ειδικά, σε τέτοιες περιόδους κρίσεων ο ρόλος των συλλογικών δομών, όπως είναι οι Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, οι Συνεταιρισμοί κ.ά., οφείλει να είναι ουσιαστικός και παρεμβατικός και να δίνει λύσεις στα προβλήματα του αγροτοκτηνοτροφικού κλάδου.

Μέτρα μείωσης του κόστους παραγωγής

Στόχος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι σε κάθε περίπτωση η μεγιστοποίηση του αγροτικού και κτηνοτροφικού εισοδήματος, γι' αυτό και η στήριξη του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα αποτελεί προτεραιότητα του Υπουργείου, η οποία εξυπηρετείται, μεταξύ άλλων, με τα μέτρα μείωσης του κόστους παραγωγής. Εξάλλου, το πρώτο μέλημα της Κυβέρνησης είναι το στοιχείο της ανταγωνιστικότητας. Προς αυτήν την κατεύθυνση το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει υλοποιήσει τα ακόλουθα:

- Νομοθετήθηκε μείωση των φορολογικών συντελεστών (Ν.4646/2019, ΦΕΚ Α' 201).
- Θεσπίστηκε γενναία μείωση των ασφαλιστικών εισφορών των αγροτών και της αποσύνδεσής τους από το εισόδημα (Ν.4670/2020, ΦΕΚ Α' 43).
- Ενθαρρύνθηκε το «χτίσιμο» συλλογικοτήτων προκειμένου να επιτευχθούν οι αναγκαίες οικονομίες κλίμακος, ώστε οι παραγωγοί να μπορούν να πετύχουν υψηλότερη τιμή στο προϊόν, μειωμένες τιμές στις εισροές, καλύτερες συμβουλευτικές υπηρεσίες και δυνατότητα να κλείσουν συμφέρουσες συμβάσεις με τους προμηθευτές.

Σημειωτέα είναι η υπογραφή της αριθμ. 2745/328012/24-12-2019 (Β' 4761) απόφασης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαιών θεμάτων και λεπτομερειών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 53, 54, 56, και 58 του ν. 4647/2019 (Α 204), σχετικά με τις Διεπαγγελματικές Οργανώσεις σε εθνικό επίπεδο στους τομείς της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1308/2013», με την οποία ορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά αναγνώρισης των Εθνικών Διεπαγγελματικών Οργανώσεων (Ε.Δ.Ο.) και διευκρινίζεται το καθεστώς ελέγχου τους. Παράλληλα, θεσπίζεται το κυρωτικό πλαίσιο, προκειμένου να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά τυχόν παραβάσεις, ενώ τίθενται συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής του σχετικού ενωσιακού κανονισμού αναφορικά με συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές των Εθνικών Διεπαγγελματικών Οργανώσεων.

Περαιτέρω, τη βούληση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την ενίσχυση της αγροτικής επιχειρηματικότητας μέσω των υγιών συλλογικοτήτων αποτυπώνει και η νομοθετική πρωτοβουλία για τους Συνεταιρισμούς (Ν.4673/2020, ΦΕΚ Α' 52). Ειδικότερα, με τον συγκεκριμένο νόμο παρέχονται, μεταξύ άλλων, αυξημένες δυνατότητες στα μέλη των αγροτικών συνεταιρισμών ώστε, μέσω των διατάξεων του καταστατικού που εκείνα θα ορίσουν, να διαμορφώσουν το κατάλληλο γι' αυτούς πλαίσιο λειτουργίας του Αγροτικού Συνεταιρισμού ως ιδιωτικής και αυτόνομης επιχειρήσεως, η οποία θα έχει πρόσβαση σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες που δεν αλλοιώνουν τον αγροτικό χαρακτήρα της. Παράλληλα, προς επίλυση του παγίου προβλήματος χρηματοδότησης της λειτουργίας των Αγροτικών Συνεταιρισμών, ενισχύεται η δυνατότητα συμμετοχής μελών – επενδυτών, χωρίς όμως ο Αγροτικός Συνεταιρισμός να αλλοτριώνεται ως θεσμός της αγροτικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της αγροτικής επιχειρηματικότητας μέσω των υγιών συλλογικοτήτων, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων πέτυχε την εκκίνηση

της «Εθνικής Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών» (ΕΘ.Ε.Α.Σ.). Η συγκεκριμένη, ιδιαιτέρως σημαντική εξέλιξη συνιστά την υλοποίηση των όσων ορίζει το άρθρο 38 του προαναφερθέντος Ν. 4673/2020 που προβλέπει την ίδρυση ενός ενιαίου φορέα, γεγονός που αποτέλεσε πάγιο και διαρκές αίτημα των συνεταιρισμένων αγροτών για τη σύσταση μίας εθνικής συντονιστικής οργάνωσης των Αγροτικών Συνεταιρισμών, με στόχο την επανένωση του συνεταιριστικού κινήματος κάτω από έναν ενιαίο και ισχυρό φορέα, ο οποίος θα αναλάβει την εκπροσώπησή τους τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο.

➤ Αυξήθηκε το ποσοστό της πλεονάζουσας παραγόμενης ενέργειας που μπορούν να «πουλήσουν» οι αγρότες στη Δ.Ε.Η. (Ν.4643/2019, ΦΕΚ Α' 193).

➤ Εξασφαλίστηκε πρόσβαση στη ρευστότητα αγροτών και κτηνοτρόφων με το «ξεπάγωμα» από την Κυβέρνησή μας χρηματοδοτικών εργαλείων, που «λίμναζαν» επί χρόνια, εξαιτίας της προηγούμενης Κυβέρνησης.

Περαιτέρω, έχουν σχεδιαστεί παρεμβάσεις όσον αφορά στην έμμεση μείωση του κόστους παραγωγής, παρέχοντας κίνητρα κυρίως για:

- εκσυγχρονισμούς γεωργο-κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και καθετοποιήσεις μονάδων στο μέτρο των Σχεδίων Βελτίωσης, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 316 εκατ. € και έχουν υπερεδεσμευθεί επιπλέον πόροι ύψους 300 εκατ. €, και της Μεταποίησης, που έχει επίσης προκηρυχθεί με 150 εκατ. € για επενδύσεις άνω των 600 χιλ. € και έχουν υπερδεσμευθεί επιπλέον 300 εκατ. € για εντάξεις έργων, αντίστοιχα,
- παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, έτσι ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας μέσω του μέτρου των Σχεδίων Βελτίωσης, που έχει ήδη προκηρυχθεί,
- συλλογική χρήση και επεξεργασία των αποβλήτων των γεωργο-κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, μέσω του συνδυασμού των μέτρων Ομάδες Παραγωγών και Σχέδια Βελτίωσης,
- τυπικές και άτυπες συνεργασίες, όπως είναι οι ομάδες και οι οργανώσεις παραγωγών, τα συνεργατικά σχήματα, οι επιχειρησιακές ομάδες, μέσω του μέτρου των Ομάδων Παραγωγών, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 25 εκατ. € και του μέτρου της Συνεργασίας, που επίσης έχει προκηρυχθεί με 64 εκατ. €. Είναι σκόπιμο να αναφερθεί ότι έχουν σχεδιαστεί γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις, όπως οι δράσεις για τη βιολογική κτηνοτροφία, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 218 εκατ. €, και για τη διατήρηση των εγχώριων φυλών, που επίσης έχει προκηρυχθεί με 38 εκατ. €. Προτεραιότητα, επίσης, δίνεται στις καλλιέργειες που δίνουν μεγάλη δυνατότητα υποκατάστασης εισαγωγών, λόγω υψηλής τιμής εισαγωγής, όπως οι ζωοτροφές, ή λόγω της δυνατότητας ανταγωνιστικής παραγωγής τους στην Ελλάδα (π.χ. κτηνοτροφικά ψυχανθή κ.λπ.).

Το προσωρινό πλαίσιο για τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων

Λόγω των έκτακτων συνθηκών που έχουν δημιουργηθεί από την εξάπλωση του κορωνοϊού, σύμφωνα με την αριθ. C(2020) 1863 final/19.3.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το σχέδιο της οποίας τέθηκε σε κατεπείγουσα διαβούλευση μεταξύ των κρατών μελών, θεσπίστηκε προσωρινό πλαίσιο για τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που αποσκοπούν στη στήριξη της οικονομίας, το οποίο θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να στηρίζουν τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19, διατηρώντας παράλληλα την ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ και εξασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού.

Ειδικότερα, η συνολική ενίσχυση, σύμφωνα με την 5^η τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου, δεν υπερβαίνει τις 270.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας ή τις 225.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών ή με άλλες μορφές, όπως επιστρεπτές προκαταβολές, εγγυήσεις, δάνεια και ίδια κεφάλαια, με την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο όριο των 270.000 ευρώ ή των 225.000 ευρώ ανά επιχείρηση. Όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται, είναι ακαθάριστα, δηλαδή προ της αφαίρεσης φόρων ή άλλης επιβάρυνσης.

Ως εκ τούτου, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της νόσου COVID-19 στον πρωτογενή τομέα, σχεδιάζει τη λήψη μέτρων στήριξης της πρωτογενούς παραγωγής της χώρας, σύμφωνα με το προσωρινό πλαίσιο λήψης μέτρων κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της οικονομίας που θέσπισε η προαναφερθείσα αριθμ. C(2020)1863 final της 19.03.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και, προκειμένου να λάβει τα κατάλληλα μέτρα, εξετάζει κάθε φορά τις περιπτώσεις με βάση:

- τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους ενδιαφερόμενους φορείς που δείχνουν το μέτρο στο οποίο επηρεάστηκαν οι διάφοροι παραγωγικοί κλάδοι της ελληνικής κοινωνίας στη διάρκεια της πανδημίας και
- τους περιορισμούς που θέτει το ανωτέρω πλαίσιο.

Στο σημείο αυτό, πρέπει να επισημανθεί η σημαντική επιτυχία που σημείωσε η ελληνική Κυβέρνηση στο μέτωπο των μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων που πλήττονται από την πανδημία του κορωνοϊού, καθώς η Ευρωπαϊκή Ένωση ενέκρινε την τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη των πληττόμενων επιχειρήσεων από την κρίση του COVID-19, που εισηγήθηκαν οι ελληνικές αρχές, ώστε:

α) να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του, προβλέποντας τη δυνατότητα παροχής κεφαλαίου κίνησης και στους αυτοαπασχολούμενους και στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της γεωργίας και της υδατοκαλλιέργειας, καθώς και επιδότησης των προμηθειών εγγύησης για τα δάνεια με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων και

β) να αυξηθεί ο προϋπολογισμός του σε 2,25 δις €.

Στην κατεύθυνση αυτή δύναται να αξιοποιηθεί το νεοσυσταθέν Ταμείο Εγγυοδοσίας που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας του COVID 19, με διαχειριστή την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.

Αξιοποίηση του ΠΑΑ 2014-2020 για την αντιμετώπιση της πανδημίας στον γεωργικό τομέα

Αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και αφορούν στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID 19 στον γεωργικό τομέα, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, επιπτώσεις που συνιστούν λόγο ανωτέρας βίας, ο σχεδιασμός περιλαμβάνει τη λήψη μέτρων τόσο σε κανονιστικό - ενωσιακό επίπεδο όσο και σε εθνικό επίπεδο, τα οποία θα συμβάλλουν στην ομαλή εφαρμογή του ΠΑΑ 2014-2020, καθώς και στη διευκόλυνση των ωφελουμένων του.

Διευκρινίζεται ότι ο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 είναι τομιακό αναπτυξιακό πρόγραμμα, που με βάση τα ισχύοντα στους σχετικούς Κανονισμούς της Ε.Ε., οι επιλεξιμότητες του για την ενίσχυση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα της αγροτικής οικονομίας επιτρέπουν παρεμβάσεις επενδυτικού κυρίως προσανατολισμού, όπως αυτές που έχουν ήδη γίνει με τα μέτρα των νέων γεωργών, των σχεδίων βελτίωσης, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, των ομάδων παραγωγών, τις δράσεις του LEADER, καθώς και φιλο-γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις, όπως αυτές της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Στη βάση αυτή, οι όποιες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΠΑΑ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID - 19, έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα στα μέτρα που ήδη λαμβάνονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και αφορούν στη χορήγηση άμεσων ενισχύσεων και αποζημιώσεων, όπως γίνεται, για παράδειγμα, με την εφαρμογή άμεσων κρατικών ενισχύσεων, τις ενισχύσεις de minimis κ.λπ.

Μία τέτοια παρέμβαση αποτέλεσε η ενεργοποίηση του Μέτρου 21 «Έκτακτη, προσωρινή στήριξη στους γεωργούς των τομέων που πλήττονται ιδιαίτερα από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, μετά από σχετική τροποποίηση τόσο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 όσο και του ΠΑΑ 2014-2020.

Στην κατεύθυνση αξιοποίησης του εν λόγω νέου μέτρου, επιλέχθηκε να στηριχθεί, για πρώτη φορά στα χρονικά, ο κλάδος του ελαιολάδου. Η συνολική συγχρηματοδοτούμενη ενίσχυση, που προβλέφθηκε και χορηγήθηκε στους δικαιούχους, ανήλθε σε 126 εκατομμύρια ευρώ, και συνιστά το μέγιστο δυνατό ποσό που με βάση τον σχετικό Κανονισμό της Ε.Ε. μπορεί να χορηγηθεί, εξαντλώντας τις χρηματοδοτικές δυνατότητες του ΠΑΑ [2% των πόρων της συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ 2014-2020) στο ΠΑΑ κάθε Κ-Μ].

Επιπλέον της πρόβλεψης για ενεργοποίηση του νέου μέτρου, υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο του ΠΑΑ και για τη χρηματοδοτική ενίσχυση των παραγωγών και των μεταποιητικών επιχειρήσεων που υλοποιούν επενδύσεις, έχει προβλεφθεί η ενεργοποίηση μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, του Ταμείου Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης, το οποίο αναμένεται να μοχλεύσει πόρους της τάξης των 480 εκατ. € για τη χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους από τις Τράπεζες. Ειδικότερα, επτά τράπεζες έχουν υπογράψει επιχειρησιακές συμφωνίες με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων. Πρόκειται για τις τράπεζες Πειραιώς, Εθνική, Eurobank, Συνεταιριστική Θεσσαλίας, Συνεταιριστική Καρδίτσας, Procredit και Παγκρήτια.

Επιπρόσθετα, έχει προβλεφθεί η δυνατότητα εκχώρησης της δημόσιας δαπάνης των επενδυτικών σχεδίων εκσυγχρονισμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τη λήψη δανείου για τους σκοπούς της επένδυσης. Ταυτόχρονα, για τη διευκόλυνση της υλοποίησης των επενδύσεων στα μέτρα των Σχεδίων Βελτίωσης και της Μεταποίησης - Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων του ΠΑΑ, προβλέπεται η χορήγηση προκαταβολής στους δικαιούχους.

Πλέον των ανωτέρω, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, σημειώνεται ότι έχουν προταθεί στην Ε.Ε. και έχουν γίνει εν μέρει αποδεκτά μέσω τροποποίησης των σχετικών κανονισμών, μία σειρά μέτρων διευκόλυνσης των ωφελουμένων του ΠΑΑ και απλοποίησης διαδικασιών και κανόνων που αφορούν στην εφαρμογή του. Οι εν λόγω τροποποιήσεις, οι οποίες ενσωματώνονται από τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση των αντίστοιχων Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ, προβλέπουν κατά περίπτωση:

- Νομοθέτηση του ακατάσχετου και αφορολόγητου των ενισχύσεων που χορηγούνται για την αντιμετώπιση της πανδημίας.
- Παράταση των προθεσμιών που αφορούν σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης ενταγμένων επενδύσεων, ιδιωτικών και δημοσίων (π.χ. υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης και πληρωμής, αξιολόγηση αιτήσεων, ενστάσεις, δημοπρατήσεις, υλοποίηση, τροποποιήσεις, εκκαθάριση πληρωμών κ.λπ.).
- Μείωση ή απαλοιφή του ελαχίστου ποσοστού επί του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού που πρέπει να αιτείται ο δικαιούχος στην 1η αίτηση πληρωμής.
- Αύξηση του αριθμού των αιτημάτων πληρωμής, καθώς και τροποποίησης που μπορούν να υποβληθούν από τον δικαιούχο κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.
- Αύξηση ποσοστού πληρωμής προκαταβολών σε δικαιούχους για ενίσχυση της ρευστότητάς τους.
- Δυνατότητα ολοκλήρωσης της επένδυσης σε μικρότερο ποσοστό από το εγκεκριμένο φυσικό και οικονομικό της αντικείμενο, εφόσον το τμήμα που υλοποιήθηκε είναι αυτοτελές και λειτουργικό.
- Για επενδύσεις μεγάλου προϋπολογισμού, όπως αυτές της Μεταποίησης Γεωργικών Προϊόντων, δυνατότητα αποδέσμευσης ποσών που έχουν δεσμευτεί για την υλοποίησή τους, προκειμένου να κατευθυνθούν στην εξυπηρέτηση έκτακτων αναγκών των επιχειρήσεων και επανέλεγχος της διάθεσης ιδίων κεφαλαίων κατά το στάδιο του 1ου αιτήματος πληρωμής.
- Μη απαίτηση διενέργειας επιτόπιων επισκέψεων επαλήθευσης της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των επενδύσεων κατά τα ενδιάμεσα στάδια υποβολής αιτημάτων πληρωμής. Ο έλεγχος να πραγματοποιείται εκ των υστέρων και εφόσον έχουν αρθεί οι περιορισμοί.

- Αύξηση του ποσοστού συνολικής υπερδέσμευσης των πόρων του ΠΑΑ, με ένταξη περισσότερων επενδύσεων για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και με βάση τη πορεία εξυγίανσης των μέτρων αυτού, το εύρος της αναμενόμενης ύφεσης, την πρόβλεψη ή μη παράτασης της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου και την δυνατότητα ή μη μεταφοράς ανειλημμένων υποχρεώσεων στην επόμενη.

Αξιοποίηση Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020

Αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και αφορούν στην ενίσχυση του κλάδου της ελαιοκαλλιέργειας, επισημαίνεται ότι βασικές προτεραιότητες της στρατηγικής του ΠΑΑ 2014-2020 για την αγροτική ανάπτυξη που εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα, αποτελούν η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του αγροδιατροφικού συστήματος και η ενίσχυση της αλυσίδας αξίας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων. Οι εν λόγω προτεραιότητες επιδιώκονται, μεταξύ των άλλων, μέσα από την ενθάρρυνση ιδιωτικών επενδύσεων, με στόχους τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την καθετοποίηση της παραγωγής τους σε προϊόντα με συγκριτικό πλεονέκτημα, που στοχεύουν στην αύξηση της παραγωγικότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, συμπεριλαμβάνεται και η ενίσχυση επενδύσεων που αφορούν στον κλάδο της ελαιοκαλλιέργειας.

Κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, μέσα από το ΠΑΑ 2014-2020, το οποίο αξιοποιεί τα κονδύλια του Πυλώνα II της ΚΑΠ, υλοποιούνται Μέτρα και Δράσεις από τα οποία μπορεί να επωφεληθεί ο κλάδος της ελαιοκαλλιέργειας.

Ενδεικτικά, αναφέρονται τα εξής υπομέτρα:

- 4.1 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» (Σχέδια Βελτίωσης)
  - Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου, το οποίο έχει προκηρυχθεί ήδη, μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε εκμεταλλεύσεις που στρέφονται προς ποιοτικά γεωργικά προϊόντα, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους. Τα Σχέδια Βελτίωσης έχουν πλέον περάσει στη φάση της υλοποίησης.
- 4.2 «Επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων»
  - Στο πλαίσιο των δράσεων του εν λόγω υπομέτρου, οι οποίες έχουν προκηρυχθεί ήδη, συμπεριλαμβάνεται και ο κλάδος της ελαιοκαλλιέργειας. Η στήριξη παρέχεται σε πολύ μικρές και μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων τους, καθιστώντας τα ελκυστικά στους καταναλωτές και ενισχύοντας τον εξαγωγικό τους προσανατολισμό. Επισημαίνεται ότι διατέθηκαν πάνω από 40 εκατ. € επιπλέον των πόρων που είχαν διατεθεί στο πρόγραμμα της Μεταποίησης (συνολικά οι διατιθέμενοι πόροι ανέρχονται σε 450 εκατ. €).

Γενικά οι παραγωγοί, μέσω των ενισχύσεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, έχουν τη δυνατότητα για ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε επίπεδο αγροτικής εκμετάλλευσης, υποβάλλοντας σχέδια βελτίωσης για ενίσχυση, προκειμένου να πετύχουν τη μείωση του κόστους παραγωγής, τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και την αύξηση ή την αναδιάρθρωση της παραγωγής τους.

Κατά τον σχεδιασμό της νέας προγραμματικής περιόδου, θα περιληφθούν αντίστοιχες δράσεις στο υπό κατάρτιση Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2021-2027, δεδομένης της σημαντικής αναπτυξιακής τους συμβολής.

ΕΛ.Γ.Α.

Όσον αφορά στις ζημιές που προκλήθηκαν από τις χιονοπτώσεις που σημειώθηκαν στις 16 και 17 Φεβρουαρίου του 2021 με την επέλαση του καιρικού φαινομένου «ΜΗΔΕΙΑ» στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Νότιου Πηλίου της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Μαγνησίας, επισημαίνεται ότι από τις υπηρεσίες του ΕΛ.Γ.Α. έχουν ολοκληρωθεί οι επιστημονικές των ζημιών στις ελαιοκαλλιέργειες της εν λόγω περιοχής και διαπιστώθηκαν ζημιές στο φυτικό κεφάλαιο των δέντρων (αρμοδιότητας ΚΟΕ, πρώην ΠΣΕΑ). Για τις

ανωτέρω ζημιές έγιναν 40 αναγγελίες και υποβλήθηκαν περίπου 1.000 δηλώσεις ζημιάς. Συγκεκριμένα, οι ζημιές φυτικού κεφαλαίου που προκλήθηκαν στις ελαιοκαλλιέργειες της εν λόγω περιοχής, εντοπίζονται σε δευτερογενείς και πρωτογενείς κλάδους. Το έργο των εξατομικεύσεων αναμένεται να ξεκινήσει το χρονικό διάστημα Μαΐου-αρχών Ιουνίου του 2021, όπως ορίζεται από τον Κανονισμό Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τον ανωτέρω Κανονισμό.

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι για τις εν λόγω ζημιές, οι οποίες, όπως προαναφέρθηκε, αφορούν στο φυτικό κεφάλαιο των δένδρων, θα ακολουθηθεί η διαδικασία αποτύπωσης και κοστολόγησης, όπως ακριβώς ακολουθήθηκε στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων του μεσογειακού κυκλώνα «ΙΑΝΟΣ».

Ειδικότερα:

1) Κλιμάκια των ελεγκτών του ΕΛ.Γ.Α., σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες των Περιφερειών, αποτυπώνουν την έκταση των ζημιών των καλλιεργειών που δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής, καθώς και των ζημιών που δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον Κανονισμό Ασφάλισης Ζωικού Κεφαλαίου και θα συντάξουν εκτιμητικές εκθέσεις.

2) Ακολούθως, θα υποβληθεί αίτημα στις Πολιτικές Ηγεσίες των Υπουργείων Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Οικονομικών, προκειμένου να λάβουν αποφάσεις σχετικά με το ύψος της αποζημίωσης και τον χρόνο καταβολής της στους δικαιούχους.

Επιπρόσθετα, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, μετά την εμπειρία της διαχείρισης των ζημιών του μεσογειακού κυκλώνα "ΙΑΝΟΣ", τα Υπουργεία Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Οικονομικών και ο ΕΛ.Γ.Α. διαμόρφωσαν, σε στενή συνεργασία, το σχέδιο νόμου με τίτλο "ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΩΓΗ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ". Με το εν λόγω νομοσχέδιο, διαλαμβάνεται μέριμνα, προκειμένου οι αποζημιώσεις να καταβάλλονται άμεσα στους δικαιούχους αγρότες και κτηνοτρόφους, με ταχύτερες διαδικασίες και πέραν των χρονοβόρων καθυστερήσεων του Κανονισμού Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων. Επίσης, στο εν λόγω νομοσχέδιο συμπεριλαμβάνονται στις αποζημιώσεις και οι καλλιέργειες που ανήκουν σε μη κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, οι οποίοι θα αποζημιώνονται μέχρι ποσοστού 50% από την αποζημίωση την οποία θα λαμβάνουν οι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες.

Η στενή συνεργασία που έχει αναπτυχθεί μεταξύ των Υπουργείων Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) επιτρέπει να αντιμετωπίζεται με αξιοπιστία, αμεσότητα και ταχύτητα η επιτακτική ανάγκη για καταβολή αποζημιώσεων που βιώνουν οι πληγέντες από τις καταστρεπτικές συνέπειες ακραίων καιρικών φαινομένων αγρότες και κτηνοτρόφοι της χώρας μας.

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι, με την αριθ. 728/87345/24-03-2020 (ΑΔΑ: 6ΤΜΥ4653ΠΓ-Ψ1Ν) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συστάθηκε Ομάδα Εργασίας, έργο της οποίας ήταν η μελέτη των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και των ακραίων καιρικών φαινομένων που αυτή προκάλεσε στις ελαιοκαλλιέργειες της Περιφερειακής Ενότητας Μαγνησίας. Το έργο της Ομάδας εργασίας έχει ολοκληρωθεί και έχει συνταχθεί φάκελος – έκθεση ο οποίος εξετάζεται από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Προγράμματα Προώθησης Αγροτικών Προϊόντων

Πολύτιμο και αποτελεσματικό χρηματοδοτικό εργαλείο για την ενδυνάμωση του εξαγωγικού εμπορίου και του ανοίγματος νέων αγορών για τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα αποτελούν οι ενέργειες προβολής και προώθησης αγροτικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά της Ε.Ε. και στις αγορές τρίτων χωρών, στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1829/2015 της Επιτροπής και του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1831/2015 της Επιτροπής.

Τα προγράμματα του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1144/2014 εγκρίνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε έτος, μετά την υποβολή προτάσεων των δικαιούχων φορέων, είναι τριετή

και το ποσοστό συγχρηματοδότησης της Ε.Ε. καθορίζεται σε 70-80% (εσωτερική αγορά ΕΕ – τρίτες χώρες).

Οι δικαιούχοι φορείς, όπως οι Οργανώσεις Παραγωγών, οι Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, οι Συμπράξεις του Αγροδιατροφικού τομέα που είναι αντιπροσωπευτικές στον τομέα τους, οι Επαγγελματικές και Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, υποβάλλουν κάθε χρόνο στην ΕΕ τις προτάσεις τους προς έγκριση. Η πρόσκληση για το έτος 2021 είναι ανοικτή, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων την 11^η Μαΐου του 2021 και ώρα 17:00.

Οι ενέργειες προώθησης στην εσωτερική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και σε τρίτες χώρες είναι σημαντικό μέτρο για την προώθηση και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων. Αφορούν όλα τα γεωργικά προϊόντα του Παραρτήματος Ι της συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα οποία συμπεριλαμβάνονται το ελαιόλαδο, οι ελιές, το κρέας, τα οπωροκηπευτικά, το μέλι, τα μεταποιημένα προϊόντα, όπως μπίρα, σοκολατοειδή, προϊόντα αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής, ζυμαρικά κ.λπ., γαλακτοκομικά, καθώς και αλκοολούχα ποτά με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, ενώ εξαιρείται ο καπνός.

Οι ενέργειες προώθησης και προβολής των αγροτικών προϊόντων, μέσω των ανωτέρω εγκεκριμένων προγραμμάτων τριετούς διάρκειας, αφορούν στη συμμετοχή των δικαιούχων φορέων σε εκθέσεις τροφίμων στις χώρες στόχους, επιχειρηματικές συναντήσεις, προώθηση του προϊόντος σε σημεία πώλησης, έντυπες και on line καταχωρήσεις, social media, εκπαιδευτικά ταξίδια, γευστικές δοκιμές, σεμινάρια, workshops κ.ά.

Στη χώρα μας, ήδη, υλοποιούνται 21 εγκεκριμένα προγράμματα προώθησης, συνολικού προϋπολογισμού τριετίας περίπου 45.000.000 ευρώ (Συμβάσεις 2018, 2019, 2020) - προετοιμασία υπογραφής Συμβάσεων 2021-, που αφορούν προϊόντα, όπως είναι η φέτα, το ρύζι, το αιγοπρόβειο κρέας, το κοτόπουλο, τα οπωροκηπευτικά, ο κρόκος Κοζάνης, η κονσέρβα ροδάκινο και τα καλάθια πιστοποιημένων αγροτικών προϊόντων ποιότητας ΠΟΠ, ΠΓΕ, βιολογικά (λάδι, κρασί, τυριά κ.λπ.) σε περιφερειακό επίπεδο.

Τα αγροτικά μας προϊόντα προβάλλονται σε χώρες της Ε.Ε. και σε τρίτες χώρες, όπως Κίνα, Ιαπωνία, ΗΠΑ, Καναδάς, Ινδία, Ν. Κορέα, Σιγκαπούρη, ΗΑΕ, Κατάρ, Ιορδανία, Λίβανος, Αργεντινή, Μεξικό κ.ά.

Προτεραιότητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι η ορθή παρακολούθηση υλοποίησης των προγραμμάτων προβολής και προώθησης και η διαρκής ενημέρωση των δικαιούχων φορέων για τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση από τη χώρα μας των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων προώθησης των ποιοτικών γεωργικών ελληνικών προϊόντων.

Εκ των ανωτέρω, γίνεται εμφανές ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εξετάζει ενδελεχώς τις επιπτώσεις και τις ασυμμετρίες που προκαλεί η υγειονομική κρίση στον πρωτογενή τομέα και στηρίζει εμπράκτως όλους όσους έχουν υποστεί ζημία από τα μέτρα αποτροπής εξάπλωσης της πανδημίας, παρεμβαίνοντας αποφασιστικά και ουσιαστικά με στοχευμένη λήψη μέτρων σε κάθε ζήτημα που τυχόν προκύπτει και διασφαλίζοντας ότι όλοι οι πληγέντες Έλληνες παραγωγοί θα τύχουν της πολύτιμης συνδρομής της Κυβέρνησης, προκειμένου να συνεχίσουν απρόσκοπτα την παραγωγική τους διαδικασία.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Οικονομικών (συνερωτώμενο στην Αναφορά 2119/24-3-2021)
-Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Α. Μείκόπουλο
3. Βουλευτή κ. Α Λιούπη
4. Βουλευτή κ. Κ. Μαραβέγια
5. Βουλευτή κα Α. Παπανάτσιου